

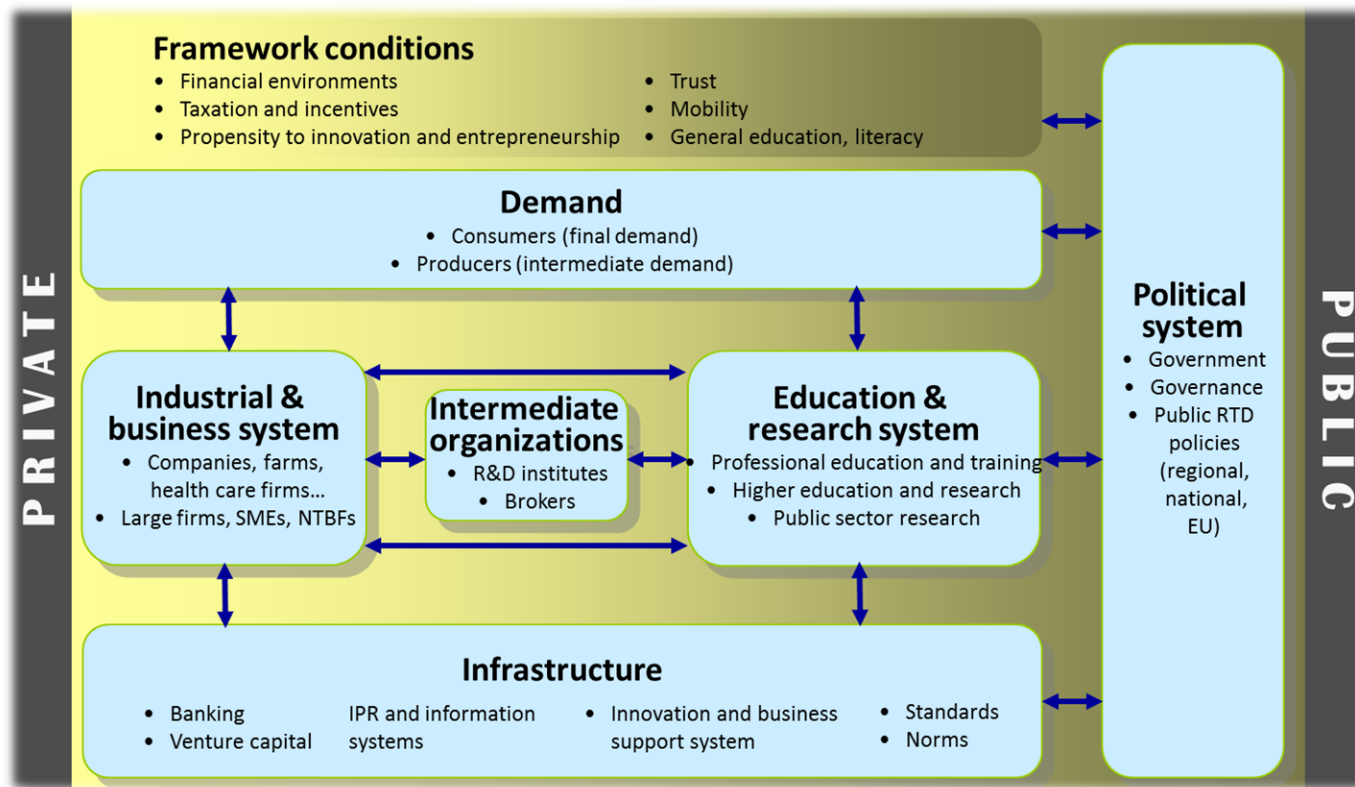
Kilpailukyky, tuottavuus ja jalostusarvon nosto Euroopan vihreässä siirtymässä

Mika Naumanen, VTT ja Tilasto-
keskus

Miten kilpailu- kyky, tuottavuus ja jalostusarvon nosto rakentuvat Euroopan vihreässä siirtymässä?

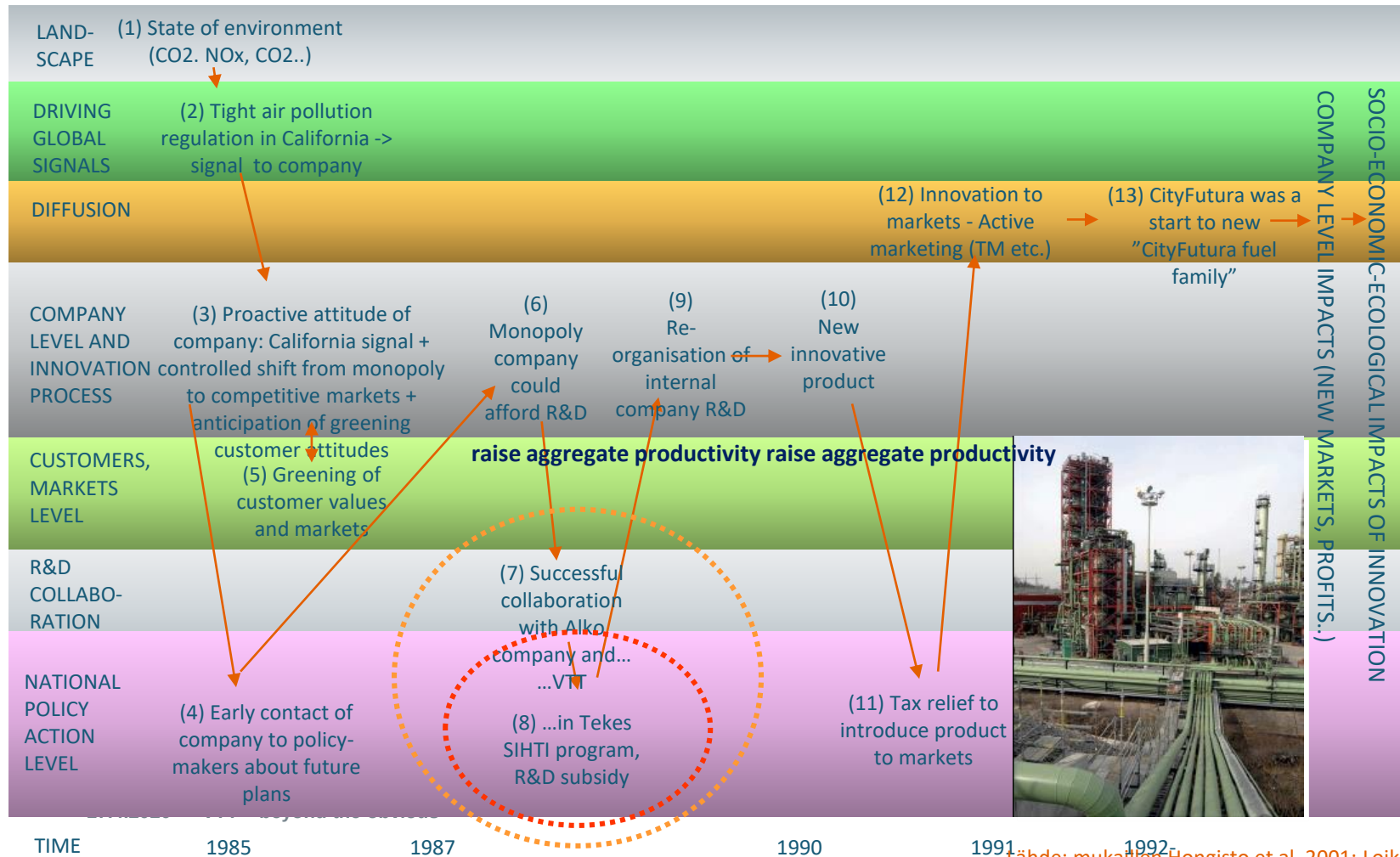
Kilpailukyvyn taustalla on monta tekijää

Lähde: mukaillen Boekholt et al. 2001

ja sen muodostuminen kestää pitkään

Nesteen CityFutura-polttoaineen kehitykseen ja markkinoille tuomiseen vaikuttaneita tekijöitä

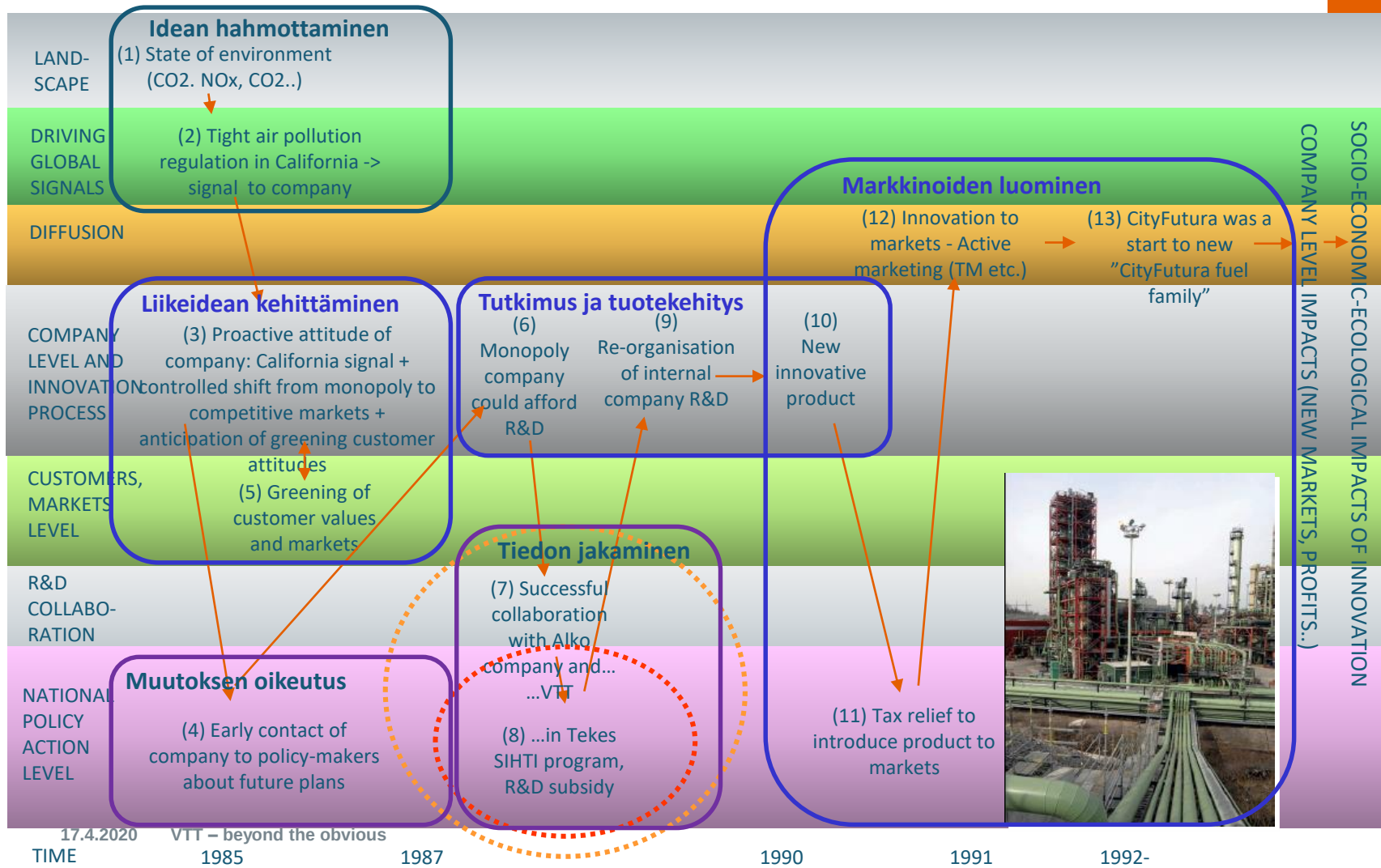
Tuottavuus ja kilpailukyky

- OECD:n mukaan tuottavuuskehitys on hidastunut, koska innovaatiot leviävät hitaammin yritysten välillä
  - parhaimpien yritysten tuottavuus kehittyy kuten aiemminkin
- Tuottavuutta ja kilpailukykyä voi näin ollen kehittää Suomessa:
  - Kannustamalla parhaimpia yrityksiä pysymään teknologian eturintamassa
  - Edistämällä kyseisen tietotaidon levittämistä sekä edistyneille että hitaammille kotimarkkinayrityksille
  - Suosimalla resurssien tehokasta jakautumista

Nykyisen käsityksen mukaan em. tuottavuuskehitys tapahtuu systemisesti

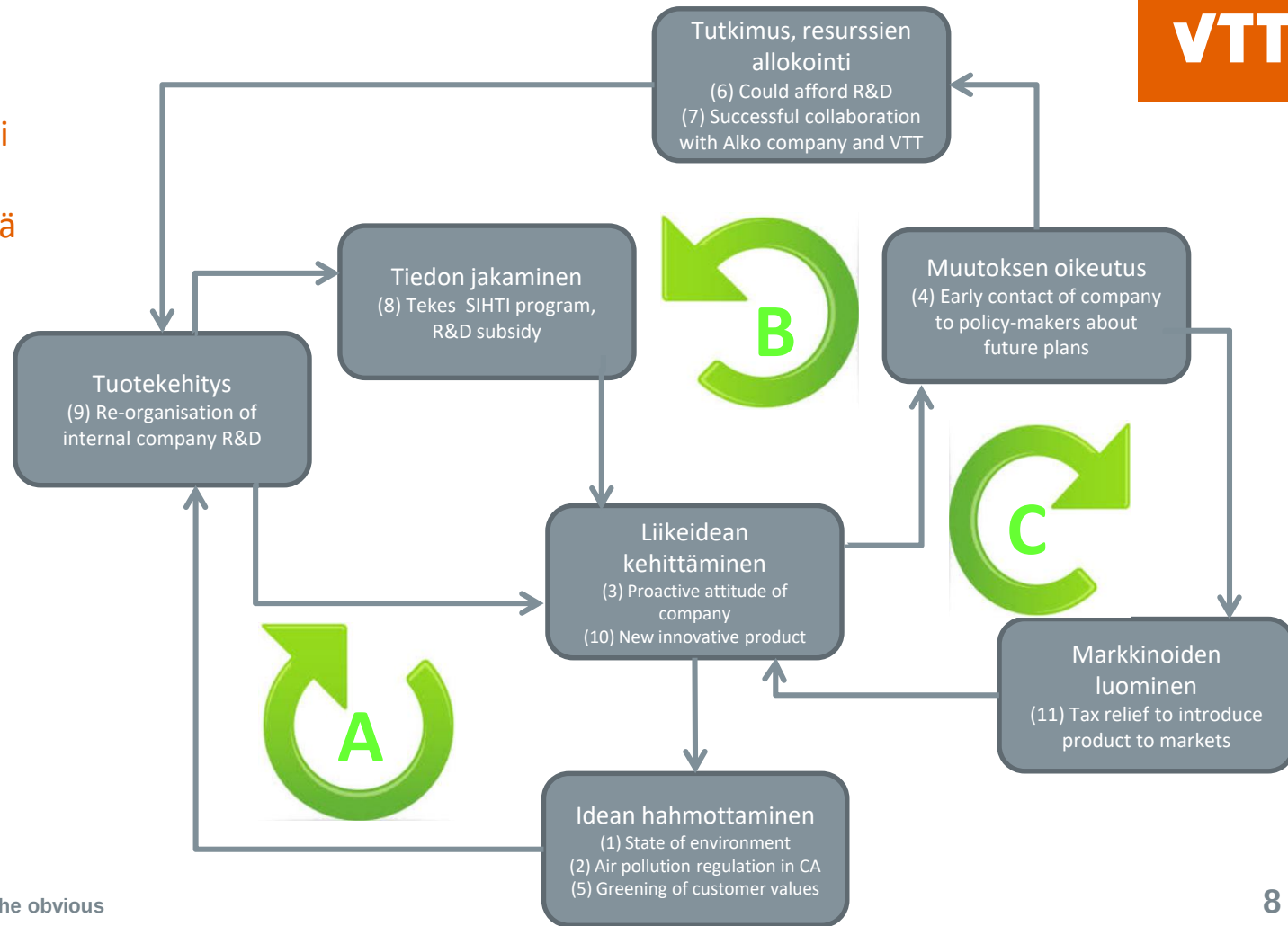
Itseään vahvistavat hyödylliset kehityskulut (self-reinforcing virtuous cycles)

Palataan takaisin Nesteen polttoaineen kehitystyöhön

Kehitystyössä toteutui kolme itseään vahvistavaa hyödyllistä kehityskulkua:

- Yrityksen oma päätöksenteko (A)
- Kansallisen toimintaympäristön kehittyminen (C) ja
- Yrityksen ja innovaatioekosysteemin muiden toimijoiden välinen yhteistyö (B)

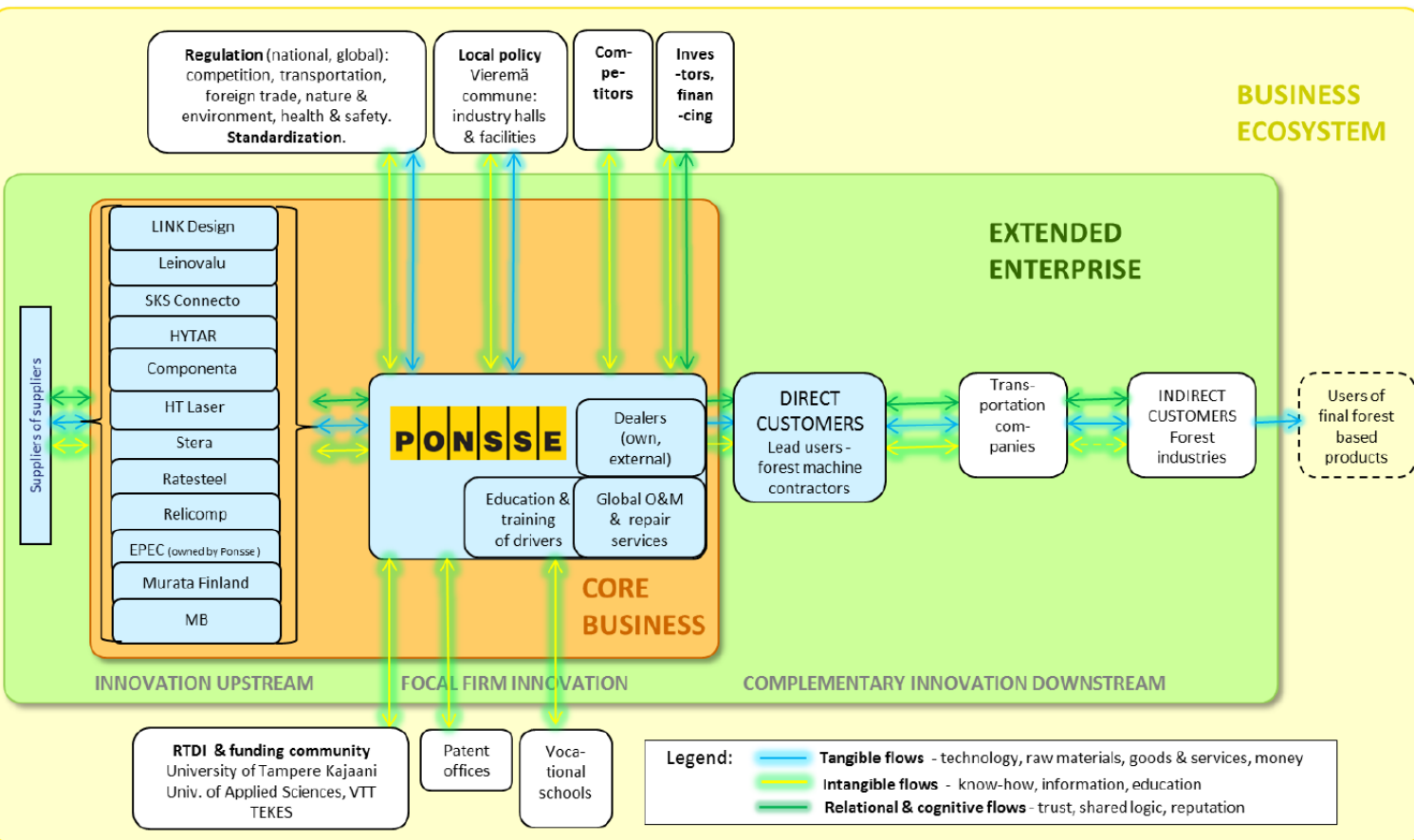

Case Ponsse

Ponsse Scorpion

- Ponsse uudisti harvesterien markkinat tuomalla vuonna 2014 markkinoille Scorpion-hakkuukoneen
- Kehitystyö alkoi vuonna 2009, kun metsäkoneiden valmistus romahti neljännekseen edellisestä vuodesta
- Ponsse Scorpion-harvesteri voitti vuosien 2013 ja 2015 välillä Eläköön automaatio! -palkinnon, Vuoden Laatuinnovaatio -palkinnon, Fennia Prize Grand Prix'n pääpalkinnon ja Swedish Steel Prize -kilpailun
- Ponsse sai Suomen kasvupalkinnon vuonna 2016 ja Perheyritysten liitto valitsi sen vuoden 2017 perheyritykseksi

Suuri osa Scorpion-harvesterin tekniikasta oli kokonaan uutta. Ponsse ei tehnyt kehitystyötä yksin. Vieremän ”kampukselle” sijoittui uusina yrityksinä mm:

- SKS Connecto: kaapeloinnit
- Hytar: hydraulikka
- HT Laser: laserleikkaus
- Ratesteel: metalliosat

Miten kilpailukyky, tuottavuus ja jalostusarvon nosto rakentuvat Euroopan vihreässä siirtymässä?

Kilpailukyky, tuottavuus ja jalostusarvon nosto rakentuvat systeemisinä kokonaisuuksina, jotka vaativat monen eri tekijän ja päätöksentekijän yhteistyötä ja saumatonta vuorovaikutusta.

Tämä voi olla pienen maan kilpailuetu!

Miten EU- yritykset pärjäävät globaalissa kilpailussa vihreässä siirtymässä?

Euroopan vihreä siirtymä ja liiketoiminta

- Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti:
  - investoidaan ympäristöystävälliseen teknologiaan
  - tuetaan teollisuuden innovointia
  - otetaan käyttöön puhtaampia, halvempia ja terveyden kannalta parempia yksityis- ja joukkoliikennemuotoja
  - irtaudutaan hiilestä energia-alalla
  - parannetaan rakennusten energiatehokkuutta
- Tarkastellaan 51 EU:n määrittelemää liiketoimintaklusteria (traded industry cluster)
  - ovat liiketoiminta-alueita, joilla on rajat ylittävää kilpailua

Vihreän siirtymän keskeisiä liiketoimintaklustereita

Ympäristöystävällinen teknologia	Teollisuuden innovointi	Liikenne	Energia-ala	Rakennusten energiatehokkuus
• Agricultural Inputs and Services • Environmental Services • Forestry • Paper and Packaging	• Business Services • Downstream Metal Products • Education and Knowledge Creation • Production Technology and Heavy Machinery	• Automotive • Transportation and Logistics • Water Transportation	• Electric Power Generation and Transmission • Oil and Gas Production and Transportation	• Construction Products and Services • Lighting and Electrical Equipment • Vulcanized and Fired Materials • Wood Products

Selvitetään kustakin liiketoimintaklusterista, missä sen johtavat yritykset (liikevaihdoltaan ja tulokseltaan OECD-maiden paras 1%) sijaitsevat – ovat pörssiyhtiöitä ja tilitiedot siten kattavasti saatavissa

Ympäristöystävällinen teknologia

	Agricultural Inputs and Services		Environmental Services		Forestry		Paper and Packaging	
1	USA	22 %	Iso Britannia	37 %	Ruotsi	20 %	USA	31 %
2	Australia	16 %	Ranska	13 %	Suomi	13 %	Japani	15 %
3	Kanada	8 %	Saksa	10 %	Kanada	12 %	Iso Britannia	11 %
4	Israel	7 %	USA	10 %	Tsekki	9 %	Suomi	8 %
5	Iso Britannia	5 %	Espanja	6 %	Australia	8 %	Ruotsi	7 %
6	Saksa	5 %	Chile	5 %	Puola	7 %	Australia	4 %
7	Irlanti	5 %	Italia	4 %	Saksa	6 %	Irlanti	2 %
8	Hollanti	5 %	Australia	4 %	Romania	6 %	Kanada	2 %
9	Ranska	4 %	Ruotsi	2 %	Iso Britannia	5 %	Chile	2 %
10	Suomi	3 %	Belgia	2 %	Slovakia	5 %	Meksiko	2 %

Kolme keskittymää: USA ja Kanada, Suomi ja Ruotsi sekä Iso Britannia, Ranska ja Saksa

Teollisuuden innovointi

	Business Services	Downstream Metal Products	Education and Knowledge Creation	Production Technology and Heavy Machinery	
1	Saksa	22 % USA	18 % USA	29 % Japani	25 %
2	Iso Britannia	19 % Japani	17 % Iso Britannia	18 % USA	22 %
3	USA	9 % Saksa	9 % Ranska	11 % Saksa	16 %
4	Italia	8 % Iso Britannia	8 % Korea	10 % Iso Britannia	6 %
5	Espanja	7 % Ranska	7 % Japani	9 % Ruotsi	6 %
6	Ranska	7 % Sveitsi	6 % Saksa	7 % Suomi	4 %
7	Japani	5 % Ruotsi	4 % Luxemburg	3 % Ranska	3 %
8	Ruotsi	5 % Kanada	4 % Ruotsi	3 % Italia	3 %
9	Belgia	3 % Puola	3 % Irlanti	2 % Sveitsi	2 %
10	Tanska	2 % Italia	3 % Australia	2 % Espanja	2 %

Ruotsi hyvä kirittäjä ja tavoitetaso Suomelle

Huom: Korealaiset
konglomeraatit eivät ole teollisen
toiminnan toimialaluokissa

Liikenne ja energia

	Automotive	Transportation and Logistics	Water Transportation	Electric Power Generation and Transmission	Oil and Gas Production and Transportation	
1	Japani	24 % USA	14 % Japani	18 % USA	23 % USA	43 %
2	USA	21 % Iso Britannia	14 % Iso Britannia	17 % Saksa	21 % Iso Britannia	17 %
3	Ranska	12 % Japani	13 % USA	12 % Espanja	14 % Ranska	8 %
4	Saksa	10 % Ranska	8 % Norja	10 % Italia	11 % Italia	7 %
5	Ruotsi	7 % Saksa	7 % Saksa	8 % Japani	10 % Norja	7 %
6	Iso Britannia	6 % Italia	6 % Korea	8 % Ranska	7 % Meksiko	4 %
7	Espanja	2 % Espanja	4 % Tanska	5 % Iso Britannia	5 % Japani	3 %
8	Hollanti	2 % Belgia	4 % Ranska	4 % Tsekki	2 % Kanada	3 %
9	Italia	2 % Itävalta	2 % Belgia	3 % Suomi	2 % Espanja	3 %
10	Turkki	2 % Korea	2 % Suomi	3 % Ruotsi	2 % Itävalta	2 %

Japani vahva liikenteessä, USA energiassa

Rakennusten energiatehokkuus

	Construction Products and Services		Lighting and Electrical Equipment		Vulcanized and Fired Materials		Wood Products	
1	Saksa	10 %	USA	25 %	Japani	24 %	Japani	17 %
2	Ranska	10 %	Japani	21 %	USA	11 %	USA	9 %
3	Japani	9 %	Saksa	13 %	Ranska	10 %	Ruotsi	8 %
4	Italia	9 %	Ranska	11 %	Saksa	9 %	Saksa	7 %
5	Ruotsi	8 %	Italia	5 %	Italia	6 %	Iso Britannia	5 %
6	Belgia	7 %	Iso Britannia	3 %	Tsekki	5 %	Portugal	5 %
7	USA	6 %	Sveitsi	3 %	Espanja	5 %	Puola	5 %
8	Iso Britannia	4 %	Espanja	3 %	Australia	4 %	Itävalta	5 %
9	Turkki	4 %	Korea	3 %	Turkki	4 %	Kanada	4 %
10	Espanja	4 %	Irlanti	2 %	Korea	4 %	Suomi	4 %

USA ja Japani globaaleja johtajia, Saksa ja Ranska Euroopassa

Miten EU-yritykset pärjäävät globaalissa kilpailussa vihreässä siirtymässä?

USA:ssa ja Japanissa on eniten johtavia yrityksiä usealla vihreän siirtymän osa-alueella.

Saksa, Ranska ja Iso Britannia ovat Euroopan johtavia talouksia. Ruotsi menestyy kokoonsa nähden hyvin ja on hyvä vertailukohde Suomelle.

Suomen vahvuudet ovat metsäperustaisessa biotaloudessa, konepajateollisuudessa, meriklusterissa ja sähköön liittyvässä energiantuotannossa.

Kiitos!

Mika Naumanen
mika.naumanen@vtt.fi
040 536 0868

Liite: Liiketoiminta- klusterit, joissa mailla on eniten johtavia yrityksiä

Iso Britannia		Japani		Korea		USA	
Performing Arts	62 %	Recreational and Small Electric Goods	37 %	Insurance Services	13 %	Aerospace Vehicles and Defence	81 %
Insurance Services	53 %	Textile Manufacturing	30 %	Apparel	11 %	Tobacco	55 %
Coal Mining	48 %	Downstream Chemical Products	28 %	Education and Knowledge Creation	10 %	Medical Devices	49 %
Video Production and Distribution	47 %	Appliances	25 %	Upstream Chemical Products	9 %	Information Technology and Analytical Instruments	47 %
Music and Sound Recording	45 %	Production Technology and Heavy Machinery	25 %	Leather and Related Products	9 %	Biopharmaceuticals	45 %

Suomi		Ruotsi		Saksa		Ranska	
Forestry	13 %	Forestry	20 %	Business Services	22 %	Music and Sound Recording	40 %
Paper and Packaging	8 %	Appliances	14 %	Electric Power Generation and Transmission	21 %	Leather and Related Products	28 %
Livestock Processing	7 %	Furniture	9 %	Metalworking Technology	19 %	Marketing, Design, and Publishing	17 %
Production Technology and Heavy Machinery	4 %	Construction Products and Services	8 %	Production Technology and Heavy Machinery	16 %	Distribution and Electronic Commerce	15 %
Wood Products	4 %	Wood Products	8 %	Music and Sound Recording	15 %	Environmental Services	13 %